

El noi que no va anar a la guerra

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector sud del terme municipal
Emplaçament A 2000 metres per pista forestal de la carretera BV-4401, punt quilomètric 11'100.

Coordenades:

Latitud: 41.95383
Longitud: 1.97011
UTM Est (X): 414645
UTM Nord (Y): 4645163

Classificació

Número de fitxa 08255 - 245
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Alguns veïns del municipi recorden la llegenda, especialment els d'edat avançada.
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Pedrós](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 14/11/2007 - 01:00

Descripció

"Un noi de la casa de Padrós, a qui li tocà d'anar a fer soldat a l'Àfrica quan hi havia la guerra del Rif; estava molt amoïnat ja que no volia anar-hi. Va parlar amb diferents persones sobre el que podia fer per escapolar-se de la guerra.

El dia assenyalat per a la incorporació a files s'anava acostant i el xicot estava cada dia més preocupat. No trobava qui li donés la solució. Vet aquí que quan només faltaven deu dies, va passar per la casa un negociant de bestiar. El noi li explicà les seves desventures i preocupacions. Aleshores, aquest negociant, que coneixia molta gent, li digué:

- Mira, jo conec una dona que és remeiera i fa coses per endevinar quan una persona és perduda, i també diu que pot fer que si una persona està sota la seva protecció no la puguin obligar a fer una cosa que aquesta no vulgui.

La cara del noi va canviar:

- Amb el que em dius, ja me'n vaig ara mateix a veure aquesta dona perquè em doni un remei per al meu cas. Aquell mateix dia el jove que vivia a Padrós anà a la consulta de la remeiera. Aquella dona era coneguda per ser una bruixa molt perillosa, però el noi volia de totes formes remei i remei va trobar.

El jove explicà a la bruixa que ell no volia anar a fer el soldat, i menys a l'Àfrica. La remeiera, després d'escoltar el que el jove demanava, estigué una bona estona pensant, féu uns gestos una mica estrambòtics, begué un glop d'una cosa que tenia en un tupí de terrissa i, finalment, digué:

- Això és possible, però serà un xic complicat, doncs caldrà fer un tractament que et canviarà la teva forma de viure durant la resta de la teva vida.

El noi estava ben decidit i li va dir que faria tot el que convingués.

La bruixa li féu un preparat i, tot seguit, li comentà:

- D'aquest preparat, en veuràs un xarrup cada dia en dejú durant nou dies seguits a trenc d'alba. És el moment just d'ingerir aquesta potinga, si vols que això tingui el resultat que tu desitges. No ho diguis a ningú fins que no hagin passat els nou dies. Ningú més que tu i jo ho ha de saber.

Passats els nou dies el noi tornà a veure la remeiera. Aquesta li demanà si havia fet el que ella li havia aconsellat. El noi havia complert.

Llavors el va fer posar ajagut i, tot posant-li les mans durant una estona damunt del pit, seguidament li resseguí la resta del cos, alhora que recitava unes paraulotes que mai no va entendre.

- Ja te'n pots anar tranquil que no hauràs d'anar a la guerra.

El dia següent havia de presentar-se per la seva incorporació a l'exèrcit. Com que la bruixa li va dir que no hauria d'anar a la guerra, el noi es va quedar a casa seva. Aquell dia tot seguí el curs normal com sempre, però el dia següent, al matí, quan es va aixecar del llit no es podia aguantar dret. Va haver d'estirar-se de nou damunt del llit.

Quan els seus pares s'adonaren que el noi no sortia de la seva habitació anaren a veure què li passava.

El noi els digué:

- No sé el que em passa, però quan m'aixeco del llit caic a terra i no em puc aguantar dret.

Els pares varen tenir un gran ensurt.

El noi els explicà els tractes que havia fet amb la bruixa i que aquesta li havia fet beure una potinga perquè no hagués d'anar a fer el soldat.

El pare va quedar molt astorat. Tot seguit, anà a veure la bruixa i li explicà que el seu fill no es podia estar dret, ja que quan s'aixecava del llit les cames li fallaven i queia a terra.

- Ja vinc tot prest a veure el noi, però el més segur és que poca cosa li puc fer, ja que això que li passa és perquè ell ho ha volgut - contestà la dona.

Aquell mateix dia la visionària va anar a veure el xicot que no podia aixecar-se del llit. Quan va arribar a la casa es dirigí a l'habitació del malalt. En entrar-hi va dir als seus pares:

- M'heu de deixar sola amb el noi.

Tancà la porta i estigué molta estona a dins. Quan en va sortir els comunicà el següent:

Observacions:

(Continuació descripció) - Això li passa perquè ell ho ha volgut. No volia anar a fer el soldat i no hi anirà. Només es podrà aixecar del llit els dies que en aquesta casa se celebri festa assenyalada.

Allò que la bruixa li va fer mai ningú no ho ha pogut saber, però el que aquell noi va fer des d'aquell dia sí. A partir d'aleshores sempre va haver d'estar allitat. Només es podia aixecar del llit els dies que a la casa hi havia gran convit; llavors es posava a la taula a menjar i beure com tothom. Des d'aquell dia ningú hauria dit que aquella persona durant la resta dels dies ni tan sols es podia moure. Li havien de portar el menjar al llit.

Quan era per la matança del porc, la festa major, Nadal, Pasqua, el dia del sant del cap de la casa, quan a la casa hi havia un bateig, casament o enterrament, llavors el noi es posava bo i seia a taula com un més del convit, fresc i eixerit com una rosa.

Es diu que això era degut perquè el noi representava que era fora de casa i només hi anava quan s'hi feia una gran festa: era com un convidat més. Mai el van demanar des de l'exèrcit. No sols això, sinó que el van considerar desaparegut; així és com es va alliberar de la guerra del Rif.

La cosa, però, no acaba aquí. Aquest jove, per passar una mica el temps i no avorrir-se, de tant en quant es distreia tombant els coves de menjar del bestiar, és a dir, quan els homes anaven al camp a replegar menjar per al bestiar i tenien els coves plens de naps, tot d'una els coves quedaven de cap per avall i tots els naps escampats per terra; altres vegades, en el moment d'entrar a la cort de les vaques, cove i el que el portava anaven a terra. En ocasions, els espantava les ovelles quan entraven al corral. També es donava algun cas que algun dia es trobaven totes les vaques destacades a la cort o bé fora de la llisa.

D'aquesta forma, es distreia el noi que va preferir restar bruixat la resta de la seva vida abans que anar a la guerra del moro."

Aquesta versió, de títol complet "El noi que no va anar a la guerra del Rif", va ser recollida i transcrita per Jordi Torres en el llibre "Bruixes a la Catalunya interior".

Bibliografia

TORRES, Jordi (2002). Bruixes a la Catalunya interior. Farell.

